

SFVI
STICHTING VAN DE FAMILIELEDEN VAN IRAN

INFO mail SFVI 7, februari 2008

'Omdat kennis de bron is van elke innovatie, is kennis creëren, kennis delen en het organiseren ervan belangrijk'

In deze nieuwe elektronische mail treft u maandelijks informatie over:

- o Achtergronden (waaronder geschiedenis, cultuur, geografie en religie)
- o Mensenrechten

Daarnaast vindt u ook tips en actuele onderwerpen over Iran.

Voor meer informatie wordt u doorverwezen naar bijvoorbeeld een website (hier kunt u dan direct naar toe) of andere bronnen.

Wij hopen dat u met deze INFO mail nog beter op de hoogte kunt blijven.

Met vriendelijke groet,

Stichting van de Familieleden van Iran (SFVI)

Tip

Persepolis

De IFFR* Publieksprijs, ook wel de KPN Audience Award, is in 2008 naar de film Persepolis gegaan. Met een score van 4,5951 een overtuigende winnaar.

In de Infomails 2 en 5 vindt u meer informatie over de maakster van Persepolis, Marjane Satrapi

* Internationaal Film Festival Rotterdam

Achtergronden

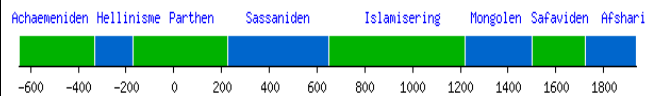
Geschiedenis, deel 6

Iran (Perzië) heeft een bijzonder lange geschiedenis en kan met recht een bakermat van de beschaving genoemd worden.

Fatih Ali Sjah

De Kadjaren

De Kadjaren of Qajaren was een dynastie die over Iran (Perzië) heerste van 1796 tot 1925.

De dynastie werd gevestigd in 1794 door Agha Mohammed, een eunuch die de verschillende rivaliserende groepen versloeg, die na de dood van Nadir Sjah het land beheersten. In 1796 veroverde hij Teheran en maakte het tot zijn hoofdstad. Hij werd zelf een jaar later eveneens vermoord, waarna hij opgevolgd werd door zijn neef Fatih Ali.

Gedurende de Kadjaren-dynastie verkregen Europese grootmachten zoals het Verenigd Koninkrijk en Rusland relatief veel invloed in Perzië, maar het land bleef wel onafhankelijk. Tijdens het bewind van Fatih Ali werd Perzië gedwongen noordelijke gebieden aan de Russen af te staan. In 1800 gingen de Fransen onder Napoleon een alliantie aan met de Russen om via Perzië Brits India te bereiken, een onwaarschijnlijke stap. In 1804 brak de Eerste Russisch-Iraanse oorlog uit, waarbij onder ander Bakoe en Derbent door hen veroverd werden. In 1813 werd een vrede getekend.

Van 1826 - 1828 woedde de Tweede Russisch-Iraanse oorlog. De Iraniërs waren ontevreden over de voorwaarden van de eerste oorlog en verklaarden nu zelf de oorlog aan de Russen. De oorlog liep uit op een vernedering voor de Iraniërs.

Ook werden diverse oorlogen gevoerd door de Perzen om het westen van Afghanistan te veroveren in het midden van de negentiende eeuw. In de loop van de negentiende eeuw vervolmaakten de Russen hun veroveringen van Centraal-Azië. Perzië was niet in staat om de militaire macht van de Russen te stoppen en zochten een alliantie met het Verenigd Koninkrijk. Hierdoor verkregen de Britten diverse commerciële concessies zoals de aanleg van spoorwegen en het boren naar aardolie. Het fundament voor het latere bedrijf BP werd hiermee gelegd.

Tegen het eind van de 19e eeuw ondernamen de sjahs diverse pogingen om het land te moderniseren. Zo werd in 1906 het parlement (Majlis) geïnstalleerd.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog wilde Perzië neutraal blijven, maar het Osmaanse Rijk had de kant van de

Ahmed Sjah, de laatste Kadjaren sjah

Tegel uit de Kadjarentijd

Kiani-kroon

Duitsers gekozen en de olievelden waren té belangrijk om niet beschermd te worden. Zowel Rusland als het VK vielen Perzië binnen.

Na de oorlog heerste er een chaos in Perzië, wat voor kolonel Mirza Reza aanleiding was een staatsgreep te plegen in 1921. Hoewel veel leden van de bevolking net als Turkije ook graag een republiek wilden, kozen de geestelijken echter voor een nieuwe Sjah. De laatste Kadjaren-sjah werd afgezet en Mirza Reza nam de pre-islamitische naam 'Pahlavi' aan en stichtte zo de Pahlavi-dynastie, die tot 1979 zou regeren.

Onder de Kadjaren vond een renaissance plaats van de Perzische kunsten. Het hof investeerde veel in de bouw van paleizen en tuinen, de vervaardiging van vele kunstvoorwerpen. Onder leiding van enkele vooruitstrevende ministers, en met name ook door de getalenteerde Nasser ed-Din Sjah, werd ook de aanzet gegeven voor een literaire bloeiperiode. Ook de beoefening van de wetenschap kreeg onder de Kadjaren een nieuw elan. Reeds onder Fath Ali Shah en op instigatie van diens kroonprins Abbas Mirza Nayeb os-Saltaneh werden de eerste Perzische studenten naar Engeland gestuurd. Enige decennia later zou een zoon van Fatih Ali Shah, prins Etehad os-Saltaneh, dit initiatief op grotere schaal voortzetten. Ook maakte hij de plannen van de moderne eerste minister Amir Kabir tot oprichting van een modern onderwijsinstituut mogelijk: de Dar ol-Fonoun, de eerste op westerse wetenschap gebaseerde Perzische hogeschool.

Vanaf circa 1990 is er in de huidige Islamitische Republiek Iran sprake van een ware herleving van de belangstelling voor de geschiedenis en cultuur van de Kadjaren-tijd, gezien de vele publicaties, documentaires, films, exposities.

Kadjaren Sjachs

- [Agha Mohammed Khan](#) (1796-1797)
- [Fatih Ali Sjah](#) (1797-1834)
- [Mohammad Sjah](#) (1834-1848)
- [Nasser ed-Din Sjah](#) (1848-1896)
- [Mozzafar ed-Din Sjah](#) (1896-1907)
- [Mohammad Ali Sjah](#) (1907-1909)
- [Ahmad Sjah](#) (1909-1925)

Bron: Wikipedia

Historsche steden, deel 6

Teheran

Teheran (Nieuw-Perzisch: تهران) is de hoofdstad van Iran. De stad ligt in het noordelijke gedeelte van het land aan de voet van de Elboers, waar het in de gelijknamige provincie Teheran is gelegen, waarvan het tevens ook de hoofdstad is. De stad Teheran telt 10 miljoen inwoners. Tezamen met de voorsteden wonen in het stedelijk

gebied 13 miljoen mensen.

Geografie

Teheran ligt op een hoogte variërend van ± 1100 meter in het zuidelijke gedeelte van de stad tot 1750 meter in het noordelijke gedeelte van de stad.

De stad kan min of meer worden opgesplitst in een arm en overwegend 'religieus' zuidelijk deel en een rijk en min of meer 'seculier' noordelijk gedeelte.

Teheran heeft een landklimaat met grote temperatuurverschillen tussen zomer en winter variërend van -9°C als minimumtemperatuur in januari tot $+42^{\circ}\text{C}$ als maximumtemperatuur in augustus. In de winter valt geregeld sneeuw, die overigens nooit lang blijft liggen.

Geschiedenis

Teheran wordt voor het eerst vermeld in de elfde eeuw v.Chr., maar archeologische opgravingen hebben aangetoond dat de eerste bewoners zich zo rond 3000 v.Chr. vestigden. Teheran was vroeger een van de dorpen van de grote, oude stad Rey. Pas vanaf de zeventiende eeuw ontwikkelde Teheran zich tot een echte stad. Agha Muhammad Khan, de stichter van de Kadjaren-dynastie, koos Teheran in 1788 als de hoofdstad van Iran.

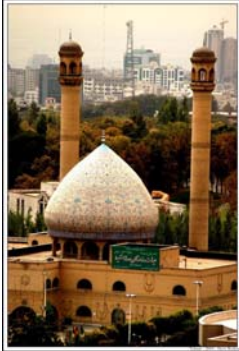
De tweede sjah van de Kadjaren, Fath Ali, die de basis legde voor een Perzische culturele renaissance, liet mooie en grote paleizen optrekken in Teheran. Onder zijn regering vestigden zich vele ambachtslieden en kooplieden uit oudere Perzische centra als Kashan, Isfahan, Shiraz en Tabriz zich in de nieuwe hoofdstad.

Teheran tegenwoordig

De bevolking is overwegend jong en goed opgeleid, hoewel vrij veel (hoogopgeleide) jongeren door de zeer slechte economische omstandigheden de stad verlaten en zich elders in de wereld vestigen.

Onder andere door de grootte en mede door het sterk verouderde wagenpark en zijn ongunstige ligging, kampt de stad met een enorme luchtvervuiling. Teheran behoort in dit opzicht tot de vijf meest vervuilde steden ter wereld en het gebeurt niet zelden dat scholen sluiten vanwege smogalarm.

Bouwwerken

Beroemd zijn de fameuze bazaar in het zuiden van de stad waar een keur aan producten kan worden gekocht, het voormalige paleis van de sjah, alsmede de vele parken die de stad telt.

Teheran heeft diverse musea, zoals het Nationaal Museum van Iran en het Tapijtenmuseum.

Bron: wikipedia

Cultuur – film **Half Moon**

De Iraans-Koerdische filmmaker Bahman Ghobadi richt zich ook in Half Moon, zijn vierde film, op de onderdrukking van de Koerden. De film bevat schitterende landschapsbeelden.

Half Moon is verboden in eigen land, Iran. De belangrijkste motivatie voor het verbod zijn de vermeende 'separatistische elementen' in de film. Met name de kaart waarop Koerdistan als een land wordt afgebeeld is de censor een doorn in het oog.

Maar ook het feit dat vrouwen zingen in de film - vrouwen mogen in Iran niet zingen in het openbaar - heeft mogelijk een rol gespeeld. Het verbod op zijn film heeft grote consequenties voor Ghobadi's verdere werk.

Samenvatting:

De in een ver verleden van Irak naar Iran gevluchte Koerdische oude zanger Mamo (Ismail Ghaffari) wil voordat hij sterft met zijn muzikale zonen en een zangeres (Hedyeh Tehrani) in Iraaks Koerdistan een concert geven. Na de verdrijving van Saddam Hoessein lijkt dat geen onmogelijke wens te zijn. Een oude bus wordt volgeladen met mannen en instrumenten, waarna het gezelschap goed gemutst op pad gaat.

De stemming verandert als een oude dorpling voorspelt dat het niet goed zal aflopen. Tijdens een stop gaat één van Mamo's zonen ervandoor, waarna zijn vader resoluut op hem schiet. Even later zit 'de vluchteling' weer in de bus met een verband om zijn hoofd. Zijn broers grappen dat hij op 'die buitenlandse schilder' lijkt. Rembrandt, Renoir en Picasso worden genoemd voordat de naam Van Gogh valt.

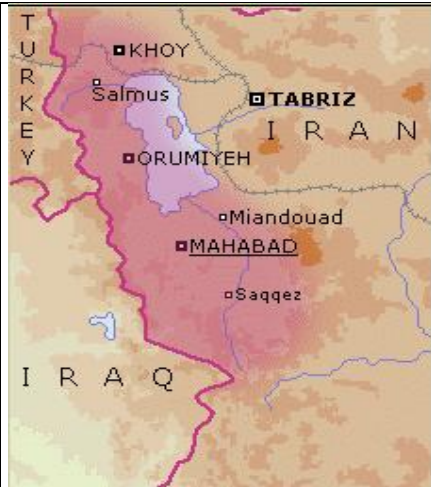
Later wordt de bus door Iraanse militairen aangehouden. Er volgen grimmige scènes, waarin de soldaten de zangeres arresteren, omdat zangeressen in Iran niet in gezelschap van mannen mogen zingen. Alle instrumenten worden uit de bus gegooid en stukgeslagen.

In Half Moon schuilt een imponerend drama over politieke en religieuze onderdrukking. Indrukwekkend zijn de beelden van een dorp waar 1334 zangeressen wonen. Zij zijn erheen gedeporteerd omdat ze het zangverbod voor vrouwen hebben overtreden. Nee, het dorp bestaat niet, maar is Ghobadi's verbeelding van de Iraanse realiteit.

De filmmaker is hij een briljante filmende dichter, die de gruwelijke werkelijkheid in verbeeldingsrijke poëzie vangt.

Geografie **Iran in vogelvlucht** **deel 6 – bevolking / minderheden** **de Koerden**

De Koerdische bevolking van Iran maakt ongeveer 16 procent van de totale bevolking uit, dat betekent dat er nu ongeveer 10 miljoen Koerden zijn in Iraans-Koerdistan. Het grootste deel hiervan leeft geconcentreerd in een strook bergachtig gebied in het noordwesten van Iran langs de grens met Turkije en Irak. De grens van het in meerderheid door Koerden bewoonde gebied loopt in het oosten ongeveer langs Maku, Xoy en Rezaieh tot aan het

Mah

abad was de hoofdstad van de republiek van Koerdistan in 1945-1946.

In december 1945 hebben de Azerbeidjanen met behulp van de Russen Tabriz veroverd, en riepen zij de Democratische Republiek van Azerbeidzjan uit.

In navolging van Azerbeidzjan riepen de Koerden een paar dagen later de Republiek van Mahabad uit en vormden in januari 1946 een regering onder de president (rechter) Qazi Muhammed, een gerespecteerd lid van een belangrijke familie in Mahabad.

Meer informatie in het volgende nummer!

Koerdische vrouwen begin 20ste eeuw

gebied rond Kermanshah in het zuiden. Van de bevolking van ruim tien miljoen mensen in dit gebied is een minderheid van circa 700.000 Turks of Perzisch sprekend. Buiten dit gebied woont echter nog een aaneengesloten groep van 500.000 Koerden in de provincie Khorasan in de omgeving van Mashhad. Zij zijn afstammelingen van enkele Koerdische stammen die hier in de 17e eeuw door de toenmalige Perzische regering werden gevestigd om de grens te bewaken. Hier en daar wonen kleinere verspreide groepjes Koerden. Ten zuiden van Kermanshah in het gebied rond Khorramabad wonen circa 1 miljoen Loeren, die volgens sommigen van Koerdische origine zouden zijn. De meeste Loeren spreken echter een Perzische dialect. Alleen in het noorden van Loeristan wordt een dialect gesproken dat een tussenvorm schijnt te zijn tussen Perzisch en Koerdisch.

Oost-Koerdistan ligt vrijwel geheel boven 1000 meter hoogte. Dit berggebied kent meer neerslag dan het steppeachtige plateau, dat het grootste centrale deel van Iran uitmaakt. In een tijd van een dunne bevolking en een traditionele, voornamelijk op zelfvoorziening gerichte landbouw vormde Koerdistan daarom een min of meer bevoorrecht vestigingsgebied. Het houden van kudde schapen en geiten vormde en vormt een belangrijk onderdeel van dit systeem van berglandbouw. In de negentiende eeuw leefde naar schatting een derde van de Koerdische bevolking als nomaden.

Middeleeuwse Perzische auteurs gebruikten de term 'Koerd' zelfs in algemene zin voor alle niet Turks sprekende nomaden, zonder dat het altijd duidelijk is of die nomaden inderdaad Koerdisch spraken. De term 'Koerd' sloeg voor hun meer op een levenswijze dan op een volk. Nu is de echte nomadische levenswijze vrijwel verdwenen, hoewel de bewoners van sommige dorpen 's zomers nog met hun kudden naar bergweiden trekken.

De bevolkingsdichtheid is ruim twee keer zo hoog als in Iran in het geheel. Het berglandschap bevorderde echter niet het ontstaan van grote bevolkingsconcentraties en van steden, en daardoor ook niet het ontstaan van een centraal staatsgezag. Voordat de Iraanse centrale regeringsgezag in de jaren twintig van deze eeuw dominant werd in dit gebied, waren de Koerden in politiek opzicht in een vrij los en versnipperd systeem van stammen georganiseerd. Afzonderlijke stammen probeerden wel hun autonomie te verdedigen tegen de centrale regering in Teheran, maar door onderlinge verdeeldheid waren de stammen nooit in staat een hecht gezamenlijk front te vormen tegen het Perzisch regeringsgezag.

Tegenwoordig is Kermanshah een betrekkelijk grote stad met meer dan 300.000 inwoners, maar de Koerdische gebieden buiten de provincie Kermanshah behoren nog

Foto uit de film *Half Moon*

steeds tot de minst verstedelijkte van heel Iran. Het Koerdische platteland lijdt echter onder overbevolking. Het Koerdische platteland is armer dan de rest van Iran. Integratie in de moderne Iraanse nationale economie maakt geen einde aan de armoede. In termen van analfabetisme, onderwijsvoorzieningen, medische voorzieningen of industrialisatie behoort Koerdistan nog steeds tot de minst ontwikkelde delen van Iran samen met het andere minderheidsgebied Baloechistan in het zuidoosten van het land.

Bron: *Azady.nl*

Vrouwen

De politie in de Iraanse hoofdstad Teheran treedt streng tegen vrouwen die zich niet houden aan de islamitische kledingcode. De overtreders kunnen zich aan een tik met een bamboestokje verwachten, een boete van ruim 40 euro of twee maanden gevangenisstraf.

In vele winkels in Teheran hangt een verbodsteken voor vrouwen die alleen maar een kapje op hun hoofd dragen. Bij de ingang ligt een bak met hejabs, grote hoofddoeken. Alleen als de vrouwen hun haar helemaal bedekken mogen ze de winkel binnen.

Mahmoud Ahmadinejad had vroeger als burgemeester van Teheran reclamecampagnes van David Beckham verboden en had de mannelijke ambtenaren verplicht om hun baard te laten staan. Tijdens zijn verkiezingscampagne wuifde hij de vrees weg dat hij een strikter beleid zou voeren, Iran had wel andere katten te geselen dan de kleding van de vrouwen.

Eén van zijn trouwe medewerkers, Nader Shariatmaderi, vindt dat de manier waarop de vrouwen erbij liepen „een gevaar voor de revolutionaire en islamitische principes" is. Volgens de Britse krant *The Guardian* heeft hij zijn volgelingen erop gewezen dat het ideaalbeeld van de Iraanse samenleving de verwaterd is. „In de huidige internationale situatie, moeten de mensen zich verenigen onder de principes die iedereen kent."

De dresscode voor vrouwen in Iran werd voor het eerst ingevoerd na de islamitische revolutie in 1979. Ze verplichtte vrouwen om hun haar te bedekken en zich te kleden in vormeloze omhulsels, die alleen het aangezicht en de handen bloot lieten. Maar de laatste jaren doken de strakke jasjes en de kleine sjaaltjes weer op in het straatbeeld.

Tijdens de zomer, een periode waarin vrouwen lichtere kleding willen dragen, treedt de regering strenger op. Sommige conservatieve parlementsleden hadden al kritiek geuit op de regering dat ze niet vroeger heeft gereageerd.

De chef van de politie in Teheran houdt vijftig teams klaar, waarin ook vrouwelijke agenten zitten. De zedenpolitie mag de zichtbare blote lichaamsdelen een tik geven met een

	<p>bamboestokje. De vrouwen kunnen ook een boete van ruim 40 euro krijgen of twee maanden gevangenisstraf. De politie zal niet alleen aandacht besteden aan de kleding van de Iraanse vrouwen, ze zal er ook op toezien dat vrouwen zich niet met een hondje op straat vertonen. Een hond wordt in Iran beschouwd als onrein.</p> <p>Alleen nog de eigen waarden, zo omschrijft een Westers diplomaat het beleid in Iran. Westerse muziek wordt geweerd, de boetes op schotelantennes zijn vervijfvoudigd.</p>
--	--

STICHTING VAN DE FAMILIELEDEN VAN IRAN (SFVI)

Paassheuvelweg 39, 1105 BG Amsterdam Zuid-Oost		
Email: info@sfvi.nl	Kvk: 2726411	Post bank: 3012442
Website: www.sfvi.nl	Tel: 020 69 74 782	SNS Bank: 912087579

Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer. 27266411